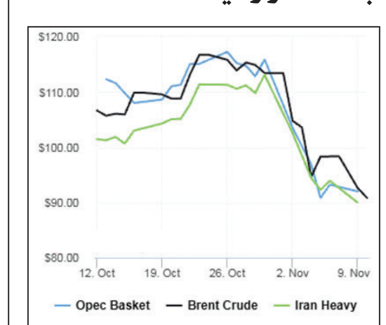
تحلیل

قیمت نفت برنت به ۹۲ دلار رسید

قیمت نفت در ادامه روند کاهشی روز قبل، در معاملات روز سه‌شنبه، اندکی کاهش یافت. به گزارش ایسنا، قیمت معاملات آتی نفت خام برنت با ۲۴ سنت معادل ۰.۲۳ درصد کاهش، به ۹۲ دلار و ۳۳ سنت در هر بشکه رسید و قیمت معاملات آتی نفت خام «وست تگزاس اینترمدیت» (WTI) آمریکا نیز با ۳۵ سنت معادل ۰.۴۰ درصد کاهش، به ۸۶ دلار و ۵۰ سنت در هر بشکه رسید. قیمت نفت برنت در جلسه معاملاتی پیشین، پس از سقوط به پایین‌ترین سطح خود در بیش از دو ماه گذشته، با ۵.۸۵ درصد کاهش بسته شد. این افت قیمت پس از آن رخ داد که دونالد ترامپ، رییس جمهور آمریکا، اعلام کرد اقدام نظامی ایالات متحده علیه ایران «در مقطع کنونی» ضروری نیست و در نتیجه، نگرانی‌ها در مورد اختلالات طولانی مدت در عرضه نفت خاورمیانه کمتر شد. اکسیوس به نقل از یک منبع دیپلماتیک گزارش داد که دونالد ترامپ و ونس، معاونش با نخست‌وزیر قطر در خصوص پیشبرد مذاکرات با ایران گفت‌وگو کردند و این مذاکرات را مثبت ارزیابی کرد. بر اساس گزارش رویترز، تیم واتر، تحلیلگر ارشد بازار در شرکت «کی‌سی‌ام ترید» گفت: «بازار همچنان به لحن آشتی‌جویانه‌تر ترامپ نسبت به ایران - که از زمان انتخابات میان‌دوره‌ای اتخاذ شده - اولویت می‌دهد.» طبق بررسی خبرگزاری رویترز، در بخش عرضه، تولید نفت اوپک در ماه اکتبر افزایش یافت. این رشد عمدتا ناشی از افزایش تولید در عربستان سعودی، کویت و عراق بود، آن هم در شرایطی که محدودیت‌های صادراتی همچنان ادامه دارد.

خبر

کاهش ۲۲۰ میلیون متر مکعبی مصرف آب در تهران

سخنگوی آبفای تهران از کاهش ۲۲۰ میلیون متر مکعبی مصرف آب در تهران با همراهی مردم خبر داد. به گزارش تسنیم به نقل از آبفای تهران؛ سخنگوی شرکت آب و فاضلاب استان تهران با اشاره به نتایج مدیریت مصرف آب در پایتخت گفت: میزان مصرف آب تهران در مقایسه با سال ۱۴۰۳، چهار هزار و ۷۰۰ لیتر در ثانیه کاهش یافته و مجموع صرفه‌جویی شهروندان از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا پایان هفت ماه و ۱۵ روز سال ۱۴۰۵، به حدود ۲۲۰ میلیون مترمکعب رسیده است؛ رقمی معادل ظرفیت سه سد لتیان که با همراهی مردم و اجرای اقدامات فنی و عملیاتی در شبکه توزیع محقق شده است. سخنگوی شرکت آب و فاضلاب استان تهران با اشاره به بارندگی‌های اخیر در پایتخت اظهار داشت: پس از چند سال، امسال شاهد بارندگی‌هایی بودیم که جلوه‌ای متفاوت به کوه‌های تهران بخشید و آن‌ها را با رحمت الهی در پاییز سفیدپوش کرد؛ اتفاقی امیدوار کننده که البته نباید موجب غفلت از شرایط شکننده منابع آبی پایتخت شود.

وی افزود: بر اساس آمارها، تا صبح روز ۱۷ آبان‌ماه، حدود ۵۶ میلی‌متر بارندگی در تهران ثبت شده که معادل یک پنجم بارندگی نرمال است؛ این در حالی است که میزان بارش در مدت مشابه سال گذشته صفر میلی‌متر بود. سخنگوی آبفای استان تهران با اشاره به تداوم شش سال خشکسالی و تأثیر آن بر منابع آبی پایتخت تأکید کرد: هرچند همراهی مردم به ما کمک کرد تا از تابستان عبور کنیم، اما همچنان با شرایط نرمال بارندگی فاصله داریم و منابع آبی تهران در وضعیت شکننده‌ای قرار دارند. امیدواریم بارندگی‌ها در ادامه سال آبی تداوم یابد، اما در عین حال نباید از رفتار هوشمندانه و آینده‌نگرانه در مصرف آب غافل شویم. وی تصریح کرد: همان‌طور که گفته می‌شود «با یک گل بهار نمی‌شود»، با دو روز بارندگی نیز نمی‌توانیم پایان شرایط خشکسالی را اعلام کنیم؛ بنابراین، ضمن امیدواری به تداوم بارش‌ها، باید مدیریت مصرف آب را همچنان جدی بگیریم. سخنگوی آبفای استان تهران در ادامه با تشریح وضعیت ذخایر سدهای تأمین‌کننده آب پایتخت گفت: در شرایط فعلی، میزان ذخایر آب در پنج سد تأمین‌کننده آب تهران کمتر از ۲۰ درصد است و مجموع ذخایر این سدها حدود ۳۵۰ میلیون مترمکعب برآورد می‌شود. امیدواریم روند بارندگی‌ها در حوزه‌های آبریز تهران نیز تداوم داشته باشد. سخنگوی آبفای استان تهران با قدردانی از مشارکت شهروندان در مدیریت مصرف آب اظهار داشت: همراهی مردم در سال جاری بسیار امیدبخش بوده است؛ به‌طوری که طی هفت ماه و ۱۵ روز گذشته، حدود ۸۵ میلیارد لیتر مدیریت مصرف در بخش آب محقق شده است. وی برای تبیین ابعاد این میزان صرفه‌جویی افزود: ظرفیت مخزن سد لتیان حدود ۷۴ میلیون مترمکعب است و صرفه‌جویی ۸۵ میلیون مترمکعبی مردم تهران در سال جاری، معادل ظرفیت این سد به‌اضافه ۱۱ میلیون مترمکعب دیگر است. وی ادامه داد: در مجموع، میزان مدیریت مصرف آب در این دو دوره (فروردین ۱۴۰۴ تاکنون) به حدود ۲۲۰ میلیون مترمکعب رسیده است؛ رقمی معادل ظرفیت سه سد لتیان در صورت پر بودن کامل مخازن آنها. این میزان مصرف بهینه و مدیریت توزیع حاصل همراهی و مشارکت مردم در مدیریت مصرف آب است. سخنگوی آبفای استان تهران همچنین با اشاره به اقدامات فنی و عملیاتی این شرکت برای کاهش هدررفت آب در شبکه خاطرنشان کرد: در کنار مشارکت مردم، با مدیریت فشار شبکه و اجرای اقدامات فنی و اصلاح و بازسازی شبکه تلاش کرده‌ایم هدررفت آب در شبکه را به حداقل برسانیم. همچنین از سامانه‌های هوشمند مدیریت فشار شبکه در تهران بهره‌گیری شده است؛ با این حال، قدردان همراهی و مشارکت مردم هستیم؛ چراکه «مَن لَم یَشکُرِ المَخلوق، لَم یَشکُرِ الخالق» تشکر از مردم تشکر از لطف خداوندی است.

معاون وزیر نیرو اعلام کرد

هر ماینر برق ۱۰ خانه را می‌بلعد

یک دستگاه استخراج رمزارز به اندازه ۱۰ خانه برق مصرف می‌کند و معاون وزیر نیرو از فعالیت احتمالی ماینرهای غیرمجاز با مصرفی حدود ۲۰۰۰ مگاوات خبر می‌دهد؛ ماینرهایی که بخش زیادی از آن‌ها در محیط‌های مسکونی فعالیت می‌کنند و قرار است با تصویب طرح جدید مجلس، با مجازات‌های کیفری روبه‌رو شوند.

به گزارش ایسنا، در شرایطی که کشور برای افزایش تاب‌آوری به انرژی پایدار نیاز دارد، مصرف غیرمجاز برق در مقیاس بالا بخشی از ظرفیت شبکه را به فعالیتی اختصاص می‌دهد که با هدف انتفاع شخصی انجام می‌شود، بر این اساس زمانی که حدود ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ مگاوات برق توسط استخراج‌کنندگان غیرمجاز مصرف می‌شود، تأمین این میزان برق می‌تواند بر سایر بخش‌ها اثر بگذارد و اختلال در تأمین برق، پیامدهایی برای بخش‌های درمانی، امنیتی و اقتصادی به همراه داشته باشد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد بیش از ۷۰ درصد مزارع کشف‌شده در بافت‌ها و محیط‌های مسکونی قرار دارند، همچنین مصرف برق یک دستگاه ماینر به‌طور میانگین معادل مصرف حدود ۱۰ واحد مسکونی است؛ بنابراین فعالیت همزمان تعداد زیادی از این دستگاه‌ها می‌تواند فشار قابل توجهی به شبکه توزیع برق وارد کند. در همین زمینه، مصطفی رجبی مشهدی- معاون برق و انرژی وزارت نیرو در گفت‌وگو با ایسنا، درباره برخورد با ماینرهای غیرمجاز اظهار کرد: مقررات فعلی کشور واقعا پاسخگوی مقابله با افرادی که از شبکه عمومی برق سودجویی و استفاده می‌کنند کافی نیست. بنابراین ما از طرح کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی که در زمینه جرم انگاری استخراج غیرمجاز رمزارز و همچنین تبلیغات آن است، استقبال می‌کنیم. رجبی مشهدی ادامه داد: از سوی دیگر طرحی به تصویب کمیسیون رسیده و منتظر هستیم در صحن علنی مجلس رأی قاطعی بیاورد و حمایت شود. همچنین جرایمی کیفری هم برای کسانی که به صورت غیرمجاز از شبکه‌های عمومی برق برای استخراج رمزارز استفاده می‌کنند، پیش بینی شده که فکر می‌کنم بازدارندگی لازم را خواهد داشت و تا حد زیادی از این روند جلوگیری کند. معاون برق و انرژی وزارت نیرو با اشاره به آخرین وضعیت کشف ماینرهای غیرمجاز، تصریح کرد: در زمینه آمار نیز از ابتدای سال تاکنون حدود ۲۰ هزار دستگاه و به صورت کلی ۳۰۰ هزار دستگاه که معادل مصرف ۱۲۰۰ مگاوات هستند را جمع‌آوری کردیم که اگر می‌خواستیم نیروگاه تأسیس کنیم حدود ۱۵۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاهی باید به این بخش اختصاص می‌یافت. پیش بینی ما این است که تا حدود ۲۰۰۰ مگاوات ماینر در حال حاضر در کشور فعال است چراکه در جنگ تحمیلی ۴۰ روزه با قطعی اینترنت تقریبا همین مقدار افت مصرف داشتیم.

جریمه پرمصرف‌ها با تعرفه پلکانی

معاون شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با تاکید بر نقش تعرفه‌گذاری هدفمند در اصلاح الگوی مصرف آب گفت: اجرای سیاست‌های تعرفه‌ای مبتنی بر حمایت از مشترکان خوش‌مصرف و اقشار آسیب‌پذیر و تشویق مشترکان پرمصرف و بدمصرف، به کاهش ۳.۲ درصدی مصرف آب در سال ۱۴۰۴ نسبت به سال ۱۴۰۳ منجر شده است. به گزارش ایسنا، مسعود علویان صدر - معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با اشاره به سازوکار تعرفه‌گذاری آب بر اساس بند «الف» ماده ۳۹ قانون برنامه هفتم توسعه کشور اظهار کرد: نظام تعرفه‌گذاری آب به‌گونه‌ای طراحی شده است که ضمن حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و مشترکان خوش‌مصرف، مشترکان بدمصرف به تغییر رفتار و مدیریت مصرف تشویق شوند. وی افزود: رویکرد اصلی این سیاست، برقراری عدالت در پرداخت هزینه آب و جلوگیری از تحمیل بار مالی غیرمنصفانه به مشترکانی است که الگوی مصرف متعارفی دارند. به این ترتیب، مشترکان خوش‌مصرف از تعرفه‌های حمایتی بهره‌مند می‌شوند و هزینه مصرف بالاتر از الگو، متناسب با میزان مصرف افزایش می‌یابد. معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با بیان این‌که این سازوکار، کاهش مصرف را برای مشترکان پرمصرف و بدمصرف به یک انتخاب اقتصادی بدل می‌کند، خاطرنشان کرد: مشترکانی که مصرف خود را کاهش می‌دهند و به محدوده الگوی مصرف بازمی‌گردند، می‌توانند به‌مراتب بیش از حجم آب صرفه‌جویی‌شده، از کاهش هزینه قبض و بهره‌مندی از یارانه برخوردار شوند. علویان صدر تأکید کرد: هدف از این رویکرد صرفاً افزایش هزینه آب برای مشترکان پرمصرف نیست، بلکه ایجاد انگیزه اقتصادی برای اصلاح رفتار مصرفی، مدیریت تقاضا و تشویق مشترکان به رعایت الگوی مصرف است. نتایج اجرای این سیاست نشان می‌دهد بخشی از مشترکان پرمصرف و بدمصرف به کاهش مصرف خود ترغیب شده‌اند؛ به‌گونه‌ای که میزان مصرف آب در سال ۱۴۰۴ در مقایسه با سال ۱۴۰۳، ۳.۲ درصد کاهش یافته است. تداوم سیاست‌های تعرفه‌ای عادلانه در کنار فرهنگ‌سازی و مشارکت مردم می‌تواند ضمن صیانت از منابع محدود آب، زمینه برخورداری عادلانه‌تر مشترکان از این سرمایه ملی را فراهم کند.

رد پای میلیون‌ها بخاری فرسوده در ناترازی انرژی کشور

در حالی که وزارت نفت از مردم می‌خواهد با تنظیم دمای منازل روی ۱۸ تا ۲۰ درجه به پویش صرفه‌جویی گاز بپیوندند، میلیون‌ها بخاری فرسوده، آبگرمکن غیراستاندارد و موتورخانه کم‌بازده همچنان سهم بزرگی در هدررفت انرژی دارند؛ موضوعی که نشان می‌دهد عبور از ناترازی گاز علاوه بر همراهی مردم، به نوسازی تجهیزات انرژی‌بر و حمایت دولت از خانوارها نیاز دارد.

به گزارش ایسنا، با آغاز روزهای سرد سال، بار دیگر موضوع مدیریت مصرف گاز و راهکارهای عبور از ناترازی انرژی به یکی از اولویت‌های صنعت نفت تبدیل شده است؛ موضوعی که اگرچه همواره با توصیه به صرفه‌جویی در بخش خانگی همراه بوده، اما به اعتقاد کارشناسان، تنها با کاهش مصرف مردم حل نمی‌شود و اصلاح تجهیزات فرسوده و غیراستاندارد نیز باید در دستور کار قرار گیرد.

در همین راستا، وزارت نفت با راه‌اندازی پویش «۱۸ تا ۲۰ درجه» از مردم خواسته است با تنظیم دمای محیط منازل و محل کار در این محدوده، به مدیریت مصرف گاز در فصل سرد کمک کنند؛ پویشی که بر نقش مشارکت عمومی در کاهش فشار بر شبکه گاز کشور تأکید دارد.

در این باره حمید بورد، سرپرست وزارت نفت، با اشاره به اهمیت همراهی مردم در مدیریت مصرف گاز، معتقد است حتی صرفه‌جویی‌های کوچک از سوی شهروندان نیز می‌تواند در عبور از شرایط پیش‌رو مؤثر باشد. اگر هر یک از اعضای پویش «جان فدا» تنها یک تا دو مترمکعب در مصرف گاز صرفه‌جویی کنند، می‌توان با مشارکت عمومی از مشکلات احتمالی ناشی از کمبود گاز عبور کرد و در این میان همراهی همه بخش‌ها در این زمینه ضروری است.

هرچند هر یک درجه کاهش دمای محیط می‌تواند حدود ۲۵ میلیون مترمکعب صرفه‌جویی در مصرف گاز به همراه داشته باشد. با این حال، مدیریت مصرف گاز تنها به تنظیم دمای وسایل گرمایشی محدود نمی‌شود و بخش قابل توجهی از ظرفیت صرفه‌جویی کشور در گرو اصلاح تجهیزات انرژی‌بر و کاهش اتلاف انرژی در ساختمان‌هاست؛ موضوعی که به گفته عضو کمیسیون انرژی مجلس، باید در سیاست‌گذاری‌های کلان انرژی مورد توجه جدی قرار گیرد. بخش مهمی از ناترازی گاز به کیفیت تجهیزات مصرفی و نحوه استفاده از انرژی بازمی‌گردد و به تاکید رضا علی سنگدوینی، میلیون‌ها بخاری فرسوده و غیراستاندارد در کشور وجود دارد و نمی‌توان تمام این مسئله را صرفاً به میزان تولید و ظرفیت شبکه انتقال گاز محدود کرد. علاوه بر بخاری‌ها و آبگرمکن‌های غیراستاندارد، کولرهای آبی کم‌بازده و چند میلیون موتورخانه با اتلاف قابل توجه انرژی نیز در افزایش مصرف نقش دارند و به اعتقاد کارشناسان، دولت باید با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی، ارائه تسهیلات و پیش‌بینی مشوق‌های اقتصادی، زمینه جایگزینی تجهیزات فرسوده را فراهم کند؛ چراکه نمی‌توان از مردم انتظار کاهش مصرف داشت، اما برای تعویض وسایل پرمصرف و غیراستاندارد حمایت مؤثری در نظر نگرفت. از این منظر، نوسازی تجهیزات گرمایشی و اصلاح موتورخانه‌ها می‌تواند در کنار فرهنگ‌سازی و مشارکت مردم، به یکی از راهکارهای اساسی کاهش مصرف گاز تبدیل شود؛ اقدامی که علاوه بر کاهش اتلاف انرژی، فشار بر شبکه گازرسانی در روزهای اوج مصرف را نیز کمتر می‌کند. در واقع، عبور از زمستان و مدیریت ناترازی گاز به دو مسیر مکمل نیاز دارد؛ از یک سو همراهی مردم در کاهش مصرف و رعایت دمای استاندارد و از سوی دیگر، برنامه‌ریزی دولت برای اصلاح زیرساخت‌ها و نوسازی تجهیزات فرسوده.

مدیریت ناترازی گاز از مسیر شرکت‌های کارور

مدیریت ناترازی گاز و کنترل مصرف انرژی طی سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های اصلی بخش اقتصاد تبدیل شده است. به گزارش تسنیم، مدیریت ناترازی گاز و کنترل مصرف انرژی در کشور، طی سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های اصلی بخش اقتصاد و زیرساخت تبدیل شده است؛ چالش ریشه‌داری که با وقوع جنگ و آسیب‌هایی که دشمن به پالایشگاه‌های پارس جنوبی وارد کرد، این مشکل را حادتر کرد. در مواجهه با چنین شرایطی، تمرکز بر اصلاح سیستم‌های مصرف‌کننده به عنوان یکی از مسیرهای اثرگذار در کنار سایر سیاست‌های حوزه انرژی دنبال می‌شود. در همین زمینه، حسینعلی حاجی دلیگانی، نماینده مردم شاهین‌شهر، برخوار و میمه در مجلس و نایب رییس کمیسیون اصل نود در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، ضرورت اتخاذ رویکردهای نوآورانه را برای مدیریت این شرایط تشریح کرد.

نماینده شاهین‌شهر با اشاره به ارزیابی میدانی وضعیت خطوط توزیع پس از حوادث اخیر، درباره تلاش‌های صورت‌گرفته در بخش عرضه گفت: «ما در بازدیدی میدانی که از مناطق بوشهر، عسلویه داشتیم و از نزدیک شاهد تلاش‌های شبانه‌روزی تکنیسین‌ها، مهندسان و کارگران بخش گاز بودیم. در این شرایط خاص آب‌وهوایی، باوجود آفتاب، گرما و سرمای موجود، اقدامات بسیار جدی و ارزنده‌ای برای بازگرداندن بخش‌های آسیب‌دیده ناشی از جنگ به بخش تولید در حال انجام است. هرچند برخی خسارات همچنان نیازمند بازسازی و جبران است.»

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به اینکه حل ناترازی گاز نباید تنها به قطع یا اعمال محدودیت برای بخش‌های مختلف خلاصه شود، بر اصلاح بنیادین شیوه مصرف تأکید کرد و افزود: «نگاه ما در حوزه انرژی، کاهشِ صِرف مصرف نیست؛ بلکه هدف، مصرف درست و بهینه است. در بسیاری از بخش‌ها امکاناتی وجود دارد که بی‌محابا مصرف می‌کنند و اصلاح این روند، نیازمند بازنگری در شیوه مصرف است.» بهبود کارایی سیستم‌های گرمایشی در واحدهای مسکونی و تجاری، از جمله اقداماتی است که برای کاهش مصرف گاز دنبال می‌شود. حاجی دلیگانی با اشاره به این اقدام بهینه‌سازی بیان کرد: «حضور شرکت‌های کارور برای نوسازی و تنظیم دقیق تجهیزات گرمایشی در موتورخانه‌ها و تعویض بخاری‌های پرمصرف، حرکتی بسیار سازنده و اثرگذار است. این شرکت‌ها با حضور در مناطق مختلف و بررسی تجهیزات واحدهای مسکونی و اداری، موتورخانه‌ها و وسایل گرمایشی، تلاش می‌کنند تا اتلاف انرژی را به حداقل برسانند.»

وی در خصوص ابعاد انگیزشی این رویکرد خاطرنشان کرد: «این طرح کاملاً تشویقی است و با اعطای گواهی‌های صرفه‌جویی به مشترکان، انگیزه‌ای قوی برای همراهی مردم ایجاد می‌کند. برای گسترش و موفقیت این طرح، باید موانع تحقق گواهی پیشینی صرفه‌جویی برداشته شود تا هزینه‌های اولیه نوسازی برای شرکت‌ها اجراپذیر باشد.» توزیع متوازن انرژی و دسترسی عادلانه مناطق مختلف به گاز، نیازمند اجرای دقیق تکالیف قانونی و حمایت از طرح‌های صرفه‌جویی است. این نماینده مجلس در پایان تصریح کرد: «تکمیل این زنجیره، نیازمند عزم راسخ در اجرای کامل تکالیف قانونی است تا منابع حاصل از صرفه‌جویی به‌موقع به دست مجریان و ذی‌نفعان برسد. اگر زیرساخت‌های لازم برای پرداخت پاداش‌ها و گواهی‌ها تقویت شود، مردم، صنایع و اصناف با اشتیاق بیشتری در این طرح مشارکت خواهند کرد و این همان نقطه‌ای است که اقتصاد انرژی کشور را به ثبات و پایداری می‌رساند.»

کاهش قاچاق سوخت با نظام انگیزشی برنامه هفتم

تفاهم‌نامه سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی با ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز با هدف پیوند نظام انگیزشی ماده ۴۶ و پیشگیری از قاچاق سوخت امضا شد.

به گزارش مهر، اسماعیل سقاب اصفهانی، رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی، عصر (سه‌شنبه) در مراسم امضای تفاهم‌نامه همکاری مشترک میان این سازمان و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز اظهار کرد: پیش از این، جلسات متعددی با همکاران ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز برگزار کرده‌ایم و امروز این همکاری به مرحله‌ای رسیده است که می‌توانیم وارد فاز اجرایی آن شویم. وی با اشاره به مأموریت سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی گفت: این سازمان با هدف کاهش هدررفت و مصرف بی‌رویه انرژی از طریق اصلاح نظام انگیزشی در زنجیره تولید، انتقال، توزیع و مصرف انرژی شکل گرفته است.

رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی با اشاره به ماده ۴۶ قانون برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: قانون‌گذار در این ماده، به‌جای تکیه صرف بر اعمال محدودیت‌ها، بر طراحی یک نظام انگیزشی جدید تأکید کرده است تا همه حلقه‌های زنجیره انرژی، از تولیدکنندگان و شرکت‌های انتقال و توزیع تا مصرف‌کنندگان نهایی، برای کاهش هدررفت و بهینه‌سازی مصرف انگیزه اقتصادی داشته باشند. سقاب اصفهانی ادامه داد: در تفاهم‌نامه با ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به این جمع‌بندی رسیده‌ایم که ظرفیت‌های پیش‌بینی‌شده در ماده ۴۶ را با سازوکارها و برنامه‌های این ستاد پیوند دهیم و مدل ذی‌نفع‌سازی را به گونه‌ای تغییر دهیم که در مناطقی که قاچاق انرژی رخ می‌دهد، عوامل و مجموعه‌های مؤثر در پیشگیری از قاچاق از مبدأ، از منافع اقتصادی این اقدام بهره‌مند شوند.

وی با بیان اینکه توسعه فناوری‌های نوین یکی از الزامات پیشگیری از قاچاق سوخت است، افزود: تجهیز ناوگان حمل‌ونقل به سامانه‌های هوشمند، استفاده از GPS و توسعه فناوری‌های کنترلی، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به کاهش قاچاق و مصرف انرژی منجر شود؛ اما اجرای این طرح‌ها همواره با محدودیت منابع مالی مواجه بوده است. رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی خاطرنشان کرد: بر اساس سازوکار ماده ۴۶، می‌توان منابع حاصل از صرفه‌جویی و بازگرداندن ظرفیت‌های خارج‌شده از چرخه رسمی انرژی را برای سرمایه‌گذاری در توسعه فناوری، ایجاد زیرساخت‌های جدید و تقویت انگیزه عوامل مؤثر در زنجیره انرژی اختصاص داد؛ به این ترتیب، سرمایه‌گذاران نیز می‌توانند از محل نتایج اقتصادی سرمایه‌گذاری خود منتفع شوند. سقاب اصفهانی با تأکید بر ضرورت پیشوند رویکردهای حاکمیتی و اقتصادی در مدیریت مصرف انرژی گفت: امروز دو رویکرد مکمل در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند؛ از یک سو ابزارهای قانونی و حاکمیتی و از سوی دیگر سازوکارهای انگیزشی و اقتصادی که می‌توانند زمینه مشارکت داوطلبانه بخش‌های مختلف را فراهم کنند. وی با بیان اینکه سازمان بهینه‌سازی و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز اهداف مشترکی را دنبال می‌کنند، اظهار کرد: یکی از عوامل مؤثر در شدت بالای مصرف انرژی، قاچاق است و هر میزان که بتوانیم قاچاق را کاهش دهیم، به‌طور طبیعی مصرف انرژی نیز کاهش پیدا می‌کند؛ بنابراین، با وجود تفاوت ابزارهای قانونی و اجرایی دو مجموعه، هدف مشترک ما کاهش مصرف و جلوگیری از هدررفت منابع انرژی است. رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی ابراز امیدواری کرد با اجرای این تفاهم‌نامه و تجمیع ظرفیت‌های دو مجموعه، اهداف پیش‌بینی‌شده در حوزه کاهش قاچاق و بهینه‌سازی مصرف انرژی با سرعت بیشتری محقق شود.

دولت به دنبال اجرای طرحی است که در آن صرفه‌جویی برق برای مردم منفعت مالی داشته باشد؛ بر اساس پیشنهاد رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی، مشترکان خانگی می‌توانند در ازای کاهش مصرف تأییدشده برق، اعتبار یا پاداش دریافت کنند و بخشی از منافع حاصل نیز صرف نوسازی و توسعه شبکه برق شود. اسماعیل سقاب اصفهانی، رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی، با تأکید بر ضرورت اقتصادی‌سازی مدیریت مصرف، پیشنهاد کرد از طریق طراحی قراردادهای صرفه‌جویی انرژی، بخشی از منافع حاصل از کاهش مصرف به مشترکان بازگردانده شود و بخش دیگر برای بهسازی، نوسازی و توسعه زیرساخت‌های شبکه برق اختصاص یابد. او در جریان بازدید از بیست‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق ایران و در دیدار با مدیران ارشد صنعت برق و معاونان شرکت توانیر، با تشریح ظرفیت‌های اقتصادی مدیریت مصرف، بر ضرورت طراحی سازوکارهایی برای تبدیل صرفه‌جویی انرژی به یک منبع پایدار تأمین مالی توسعه زیرساخت‌های برق تأکید کرد.

رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی با اشاره به ظرفیت قابل توجه بخش صنعت و کشاورزی در تحقق اهداف بهره‌وری انرژی، شهرک‌های صنعتی و صنایع بزرگ، از جمله فولاد مبارکه، را از گزینه‌های مستعد برای آغاز اجرای این قراردادها برشمرد. سقاب اصفهانی برخورداری این مجموعه‌ها از سامانه‌های هوشمند پایش و کنترل مصرف یا امکان استقرار این سامانه‌ها را از بسترهای مهم اجرای موفق قراردادهای صرفه‌جویی دانست و بر ضرورت شناسایی ظرفیت‌های واقعی کاهش مصرف و بهره‌گیری از توان فنی و مدیریتی صنایع برای تحقق این هدف تأکید کرد.

وی همچنین تسهیل فرایندهای فنی، اجرایی و محاسباتی قراردادهای صرفه‌جویی را ضروری دانست و خواستار پرهیز از پیچیده‌سازی ضوابط و سخت‌گیری‌های غیرضروری در ارزیابی اقتصادی و محاسبه دوره بازگشت سرمایه پروژه‌ها شد. معاون رییس جمهور در ادامه، با تأکید بر ضرورت توسعه مشوق‌های اقتصادی برای جلب مشارکت مشترکان خانگی، پیشنهاد کرد قراردادهای صرفه‌جویی برای این بخش نیز متناسب با الگوی مصرف و ظرفیت کاهش مصرف هر مشترک طراحی و اجرا شود. بر اساس این پیشنهاد، مشترکان می‌توانند با پذیرش تعهد مشخص برای کاهش مصرف برق، متناسب با میزان صرفه‌جویی تأییدشده، از اعتبار یا پاداش اقتصادی بهره‌مند شوند.

به گفته رییس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی تحقق این مشوق‌ها نیز منوط به اندازه‌گیری و تأیید میزان صرفه‌جویی از سوی شرکت‌های ذی‌ربط خواهد بود. این رویکرد می‌تواند با ایجاد پیوند مستقیم میان رفتار مصرف‌کننده و منافع اقتصادی حاصل از کاهش مصرف، زمینه گذار از مدیریت مصرف مبتنی بر توصیه و محدودیت به مشارکت اقتصادی و هدفمند مشترکان را فراهم کند.

رویداد

گاز بیشتر برای صنعت با مدیریت مصرف در ساختمان‌ها

توسعه طرح کارورهای گاز و اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی در بخش‌های خانگی و صنعتی، راه تازه‌ای برای آزادسازی ظرفیت گاز و کاهش ناترازی زمستانی است. وقتی صحبت از ناترازی گاز به میان می‌آید، معمولاً نگاه‌ها به میدان‌های تولید، پالایشگاه‌ها، خطوط انتقال و میزان برداشت از مخازن معطوف می‌شود؛ اما تمام ظرفیت مدیریت این ناترازی در سمت عرضه قرار ندارد. بخش قابل توجهی از امکان جبران کمبود گاز را باید در نقطه‌ای جستجو کرد که کمتر از تأسیسات تولیدی دیده می‌شود؛ یعنی محل مصرف. در بخش خانگی، ساختمان‌های کم‌بازده، موتورخانه‌های فرسوده، تجهیزات گرمایشی غیراستاندارد و واحدهای تولیدی با فناوری‌های قدیمی، هرکدام بخشی از گاز تحویلی را به مصرفی تبدیل می‌کنند که امکان کاهش آن وجود دارد. در چنین شرایطی، اصلاح الگوی مصرف دیگر صرفاً به توصیه‌های عمومی و درخواست از مشترکان محدود نمی‌شود و می‌تواند به مجموعه‌ای از پروژه‌های فنی، اقتصادی و قابل اندازه‌گیری تبدیل شود. این مسئله از آن جهت اهمیت دارد که بخشی از تقاضای گاز کشور نه به دلیل نیاز اجتناب‌ناپذیر مصرف‌کنندگان، بلکه به دلیل ضعف در فناوری، طراحی ساختمان‌ها و فرسودگی تجهیزات شکل گرفته است. بنابراین، مدیریت مصرف می‌تواند از مرحله ساخت یک ساختمان آغاز شود و تا اصلاح تجهیزات گرمایشی، تغییر فناوری واحدهای تولیدی و مدیریت هوشمند مصرف ادامه پیدا کند. در این میان، شرکت‌های کارور انرژی به‌عنوان یکی از سازوکارهای جدید مدیریت تقاضا وارد میدان شده‌اند؛ مجموعه‌هایی که قرار است میان مصرف‌کننده، فناوری‌های بهینه‌سازی و بازار انرژی ارتباط برقرار کنند و کاهش مصرف را از یک هدف کلی به فعالیتی دارای سازوکار اجرایی و بازده اقتصادی تبدیل کنند. اهمیت این الگو در شرایط فعلی، با توجه به ناترازی انباشته‌شده از سال‌های گذشته و آسیب‌دیدگی بخشی از ظرفیت تولید و فرآورش گاز در جریان جنگ، دوچندان شده است. در چنین وضعیتی، هر میزان گازی که از طریق اصلاح تجهیزات و کاهش اتلاف در انتهای زنجیره آزاد شود، می‌تواند از فشار بر شبکه تأمین بکاهد و امکان تخصیص منابع بیشتر به مصارف ضروری و صنایع مولد را فراهم کند. ورود شرکت‌های کارور به صنعت گاز کشور از سال گذشته و با امضای قراردادهای عملیاتی میان شرکت ملی گاز ایران و بخش خصوصی آغاز شد. برخلاف الگوهای معمول که بخش خصوصی عمدتاً در حوزه تأمین تجهیزات یا اجرای پروژه‌های عمرانی حضور دارد، در این سازوکار، شرکت‌های کارور مسئولیت مشخصی در کاهش مصرف و مدیریت تقاضا برعهده می‌گیرند. دامنه فعالیت این شرکت‌ها نیز محدود به یک گروه مصرف‌کننده نیست. از ساختمان‌های مسکونی و تجاری گرفته تا گلخانه‌ها، مرغداری‌ها، نانوایی‌ها، واحدهای آجرپزی، صنایع و تأسیسات دولتی، همگی می‌توانند در محدوده اجرای پروژه‌های کارور قرار بگیرند. هدف‌گذاری این برنامه، کاهش ۲۵ تا ۳۵ درصدی مصرف در انتهای زنجیره است؛ به‌جای محدودکردن مدیریت ناترازی به افزایش تولید و توسعه زیرساخت‌ها، بخشی از ظرفیت موردنیاز کشور از طریق اصلاح نحوه مصرف تأمین شود. برای اجرای این مأموریت، دو الگوی قراردادی در نظر گرفته شده که هرکدام شیوه متفاوتی برای ورود به بازار گاز دارند. در مدل نخست، شرکت کارور در نقش خرده‌فروش گاز فعالیت می‌کند و مسئولیت مدیریت توزیع و مصرف گاز را در محدوده‌ای مشخص برعهده می‌گیرد. در این شیوه که با عنوان «کارور نوع یک» شناخته می‌شود، شرکت کارور گاز را خریداری می‌کند و مدیریت مصرف آن را در محدوده‌ای مانند یک شهر یا منطقه بزرگ‌تر به عهده می‌گیرد.

ادامه از صفحه اول

بورس در خدمت کسری بودجه دولت

از سوی دیگر، مقایسه ابعاد بازار سرمایه ایران با بورس کشورهای منطقه نیز نشان می‌دهد که این بازار هنوز فضای قابل توجهی برای توسعه دارد. بررسی شاخص‌هایی مانند ارزش بازار نسبت به تولید ناخالص داخلی، حجم معاملات و عمق بازار در مقایسه با بازارهای سرمایه ترکیه، عربستان سعودی و امارات متحده عربی، می‌تواند ابعاد این فاصله را روشن‌تر کند. حتی در مقایسه با بورس‌های بزرگ و توسعه‌یافته جهان، از جمله بورس لندن، بازارهای سهام امریکا و بورس‌های شانگهای و شنژن چین، بازار سرمایه ایران از نظر اندازه و عمق معاملاتی در سطح محدودتری قرار می‌گیرد. البته چنین مقایسه‌ای باید با در نظر گرفتن تفاوت ساختار اقتصادی، اندازه تولید ناخالص داخلی، شرایط سرمایه‌گذاری خارجی، عمق بازار بدهی و میزان مشارکت سرمایه‌گذاران نهادی انجام شود؛ اما در مجموع، این ارقام و نسبت‌ها نشان می‌دهند که بازار سرمایه ایران هنوز نتوانسته است متناسب با ظرفیت‌های اقتصاد کشور توسعه پیدا کند. در نهایت، باید توجه داشت که کوچک بودن بازار سرمایه ایران در مقایسه با ظرفیت‌های اقتصادی کشور، هم یک فرصت و هم یک هشدار است. فرصت از این جهت که امکان توسعه ابزارهای مالی، افزایش عمق معاملات و جذب منابع جدید همچنان وجود دارد و هشدار از این منظر که سیاستگذاری نادرست می‌تواند همین ظرفیت محدود را نیز تحت فشار قرار بدهد. بازار سرمایه نباید صرفا در زمان کسری بودجه به یاد دولت‌ها بیفتد و به ابزاری برای تامین منابع مالی کوتاه‌مدت تبدیل شود. توسعه پایدار بورس مستلزم آن است که دولت به جای نگاه درآمدی و مقطعی، به بازار سرمایه به عنوان یکی از ارکان اصلی تامین مالی اقتصاد نگاه کند. اگر قرار است بورس سهم بیشتری از تامین مالی کشور را بر عهده بگیرد، ابتدا باید اعتماد سرمایه‌گذاران تقویت شود، ثبات سیاست‌های اقتصادی افزایش یابد و میان سیاست‌های بازار پول و بازار سرمایه هماهنگی ایجاد شود. در غیر این صورت، استفاده از بورس برای جبران کسری بودجه ممکن است در کوتاه‌مدت منابعی در اختیار دولت قرار بدهد، اما در بلندمدت هزینه آن از مسیر کاهش اعتماد عمومی، افت مشارکت سرمایه‌گذاران و تضعیف کارکرد اصلی بازار سرمایه پرداخت خواهد شد.